

JAPONSKA IN KITAJSKA NA ROBU VOJNE

Državi se pripravljata na krvavi konflikt

KONCENTRACIJA JAPONSKIH ČET

12. jul. — Nova bitka med japonskimi in kitajskimi četami v vaseh v bližini Peipinga povzročila napeto situacijo in pripravlja Japonsko in Kitajsko na vojni spopad. To se je pokazalo pri diplomatski pogajanja, ko so se predstavniki obeh držav izjavljali.

Kateri japonski krogi napovedujejo, da je vojna neizbežna, če Kitajska revidiralna svojih stališč. Kitajska se je uskušila v japonski policijski kontrolni in vasi v bližini Peipinga, ki je izzvalo spopad med kitajskimi in japonskimi vojniki v svojo sredo in poznejše bitke.

Japonski premier Fumimaro je dejal, da sredstva, katerih cilj je poravnava konflikta niso izčrpana, toda japonski vojniki podžigajo vojno. Hirohito se je sinoči vrnil iz Hayame, kjer se je bil na počitnicah, da se pojavi s člani armadnega in mornariške štaba. Uradna izjava naglašuje, da je Japonska stoječa, da ublaži situacijo, a čaka. Kitajska noče držati rok, katere je dala Japoniki, da je bila japonska armada pripravljena na Kitajski instruiranje, podvzame potrebne korake. Ta vest se glasi, da so japonske čete v Koreji in Mandžuriji dobile povelje, naj takoj odidejo v severno Kitajsko.

Japonska je stavila kitajski štiri zahteve, ki so: odškodila vseh kitajskih čet v okolici Peipinga. Čet Kitajcev, ki so odgovorni za krvavi konflikt med japonskimi in kitajskimi vojniki na ozemlju. Potlačitev protijaponskih aktivnosti v severni Kitaji. Izvajanje odredb glede razvoja komunizma v severni Kitaji.

Kitajsko je predložila zahteve, da mora Japonska prevzeti odgovornost za vse incidente, obzhalovati te incidente in dati garancijo, da se bodo podobni incidenti ne bodo več pojavili, poleg tega pa mora Japonska plačati odškodnino. Kitajska vladna dalje trdi, da je japonska kršila nedavno sklenjen dogovor glede odpodnika v bližini Peipinga. Močni japonski vojniki so se vedno na tem ozemlju. Glavna japonska milicijska sila je koncentrirana blizu mesta Lukovkija in pripravljena na takojšnjo akcijo.

Po vroči bitki, ki se je vršila v sotočno obdobju reki Yungting, je bilo v Peipingu oklicano obdobje stanja. Vsi vhodni in izhodni vozovi so zaprti in močno zastraženi.

Po vesteh iz kitajskih virov je dve kitajski armadi na poti v Peipingu. Eno vodi general Čang Fu-lin, drugo pa general Čang Cen.

Sanghaj, 12. jul. — Kitajske vojske iz Nankinga javljajo, da je politični svet v Peipingu prepovedal, naj se ne pogaja s japonsko armado v severni Kitajski, dokler ne bo kitajska vlada odobrila takega povelja. Predstavniki nankingske vlade so na poti v Peiping.

Nankingska vlada je zaeno imenovala generala Sung Čehana, vojnega lorda v severni Kitajski, naj ne odredi umika svojih čet. Pripravi naj se na obrambo, če bi to zahtevalo vojske. Predstavniki vladne vlade so izjavili, da je Čiang Kai-shek načelnik nankingskega re-

Dolga stavka hotelovskih delavcev

Pogajanja v zastoju

San Francisco, Cal. — (FP) — Vse kaže, da stavka v petnajstih največjih hotelih, ki je bila oklicana 1. maja, še ne bo končana. Stavka so oklicale unije kuharjev, klerkov, strežnic, natakarjev in voznikov dvigal. Te unije imajo 3500 članov, toda v stavki so prizadeti tudi člani drugih unij.

Lastniki hotelov so odgovorni za zastoj v pogajanjih, ker nečeno pristati na glavno zahtevno stavkarjev, ki je zaprta delavnica. Več tisoč gostov je zapustilo v stavki prizadete hotele in lastniki so utrpeli že velike izgube. Zdaj je pričela trgovska zbornica pritiskati na državne avtoritete, naj posredujejo v stavki, ker trpi tudi trgovina in druga podjetja v konfliktu.

Hugo Ernst, reprezentant stavkarjev, je izjavil, da bo trajal toliko časa, da unije izvojujejo vse zahteve.

—Poljski Premier. Camille Chautemps, novi francoski premier.

Nikola Tesla, 81-letnik, spet prerokuje

New York, 12. jul. — Nikola Tesla, znani jugoslovanski elektrotehnik, je bil v soboto star 81 let in ob tej priložnosti je povedal reporterjem, ki so ga obiskali, da se bliža doba, ko bodo umetno proizvajali radijo, katerega bo toliko, da bo stal funt dolar. Nadalje je napovedal sistem občejanja z drugimi planeti. Jugoslovanska in čehoslovaška vlada sta na ta dan podelili Tesli visoko odlikovanje. Tesla, doma iz Like na Hrvaškem, je v Ameriki že čez 50 let in vse svoje življenje je samec.

Velika verska napačnost v severni Irski

Belfast, Severna Irsko, 12. jul. — Oranžariji (protestantje) v Severni Irski danes praznujejo obletnico bitke ob reki Boyne, v kateri so protestantje zmagali nad katoličani v Angliji. Vlada je mobilizirala vso policijo in vojaške čete v strahu pred običajnimi sovraznimi demonstracijami proti katoliški manjšini v Severni Irski (Ulster).

Nadaljnjih 24 saboterjev ustreljenih v Rusiji

Moskva, 12. jul. — Vest se glasi, da je bilo v soboto ustreljenih nadaljnjih 24 saboterjev v Khabarovsku v Sibiriji. S tem je število ustreljenih saboterjev v vzhodni Sibiriji naraslo na 241, po vsej Sovjetski uniji pa na 298 v zadnjih dveh mesecih.

Armada, mobilizirala 50.000 mož, s katero se pomika proti Peipingu. Nadaljnje poročilo se glasi, da so kitajske organizacije v Sanghaju pričele zbirati skladi za financiranje vojnih operacij v severni Kitajski.

LJUDSKA ARMADA PRODIRA NA MADRIDSKI FRONTI

Miličniki okupirali več strateških pozicij

VZPOSTAVITEV MEDNARODNE KONTROLE

Valencija, Španija, 12. jul. — "Velika ofenziva ljudske milice na madridski fronti je pričel aktivnosti, ki se odsej naprej ne bodo ustavile," se glasi uradna izjava generalnega štaba španske armade. "Na vseh frontah so v zadnjih dneh oživele aktivnosti, toda na centralni se bodo vršile glavne bitke. Dogodki so pokazali, da smo se mnogo naučili in zdaj znamo rušiti uporniške trdnjave. Naše operacije pri Lagranji so bile kruto svarilo sovražnikom. Napad na mesti Brunette in Villanueva de la Canada, ko smo v nekaj urah dosegli uporniško topništvo, je dokaz učinkovitosti naše ofenzive. Vse to in drugo, ki prihaja, je le začetek. Kljub stalnemu prihajanju italijanskih in nemških čet, pošiljanju orožja in streliva iz Nemčije in Italije španski fašistični armadi, smo vzpostavili militaristično ravnotežje in tehnica se je že obrnila na našo stran. To nas sicer stane dosti solza in krvi kakor tudi zlata, ampak tako mora biti. Borba za ohranitev svobode in demokracije zahteva žrtve, toda prepričani smo, da bomo zmagali."

Henadsy, Francija, 12. jul. — Ljudske čete so prodrele deset milj daleč na madridski fronti in pregnale upornike z utrjenih pozicij, se glasijo sem dospela poročila. Na obeh straneh so bile velike izgube. Hribovita pokrajina zapadno od Madrida je pozorišče krvavih bitk. Ljudske čete sedaj naskakujejo uporniške postojanke med mestoma Sevilla la Nueva in Navalcarnero. Najnovejša vest se glasi, da so miličniki okupirali cesto, ki veže El Escorial z Brunettom.

Pariz, 12. jul. — Anglija sestavlja nov načrt, da izolira špansko vojno. Ta vest je bila objavljena po razgovoru med angleškim zunanjim ministrom Edenom in angleškim poslanikom v Parizu, ki sta ga imela na ladji, ki kroži v francoskih vodah. Eden je imel tudi dolg telefonski pogovor s francoskim zunanjim ministrom Delbosom.

Ta načrt bo predložen v odboritev mednarodnemu nevmesovalnemu odboru, ki se v kratkem sestane na svoji seji v Londonu. Načrt predvideva ponovno vzpostavitev mednarodne kontrole španskih voda in ozemlja. Angleške in francoske bojne ladje naj bi patrolirale špansko obrežje, na tih pa naj bi bili tudi italijanski in nemški opazo-

Domače vesti

Obiskali

Chicago. — Gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete je v soboto obiskal Michael R. Kumer iz Universal, Pa. Kumer se je udeležil seje atletičnega odbora SNPJ kot namestnik br. Louisa Kosele, ki je bolan. Drugi člani tega odbora, ki so zborovali v soboto v gl. uradu SNPJ, so "Lindy" Lokar iz Clevelanda, Jeršin iz W. Allisa in Oskar Godina iz Chicaga. Odbor je pripravil načrt za drugo večjo atletično tekmo naših mladih sportnikov pri angleško govorečih društvih SNPJ, katere se vrši v Milwaukeeju na letošnji Labor day.

Vesti iz Clevelanda Cleveland. — V bolnišnici je umrl Jos. Drobnik, star 46 let in samec, rojen v Goricih pri Ribnici. Tu zapuščala brata, v Kanadi drugega brata, v starem kraju pa očeta, tri brate in pet sester. — Rojak John Levstik se je ponesrečil pri delu v tovarni in nahaja se v domači oskrbi. — Iz stare domovine se je priselila družina Antona Zupanciča, ki ima tu popravilnico čevljev; prišla je žena z dvema hčerkami in sinčkom.

Samomor v Penni Pittsburgh, Pa. — Pred nekaj dnevi si je vzjel življenje rojak Peter Urankar, star okrog 46 let in doma od nekod na Dolenjskem. V smrt ga je pognala bolezen, na kateri je trpel, odkar je bil pred dvema letoma povzeten od avtomobila. Zapuščala več neodraslih otrok. Bil je član JS-KJ in ameriške organizacije Moose.

Slovenska ura v Madridu Chicago. — Radiopostaja v Madridu na Špankem je uvedla slovensko uro, ki se oddaja vsako sredo ob 7:40 zvečer (šest ur prej, torej enkrat popoldne v Chicagu). Govorijo slovenski prostovoljci, ki branijo Madrid pred fašisti. Kratki valovi madridske postaje so 40.5 in 46.10.

Iz Južne Amerike Buenos Aires, Arg. — Umrl je Franjo Nemeš, star 33 let in doma iz Mirna pri Gorici. V Argentini zapuščala dva brata, v stari domovini pa mater, dva brata in sestro. — Poročila sta se Anton Santel iz Belsega in Josipina Zurga iz Bače na Primorskem.

Strela ranila 10 oseb v Chicagu

Chicago, 12. jul. — Med velikim neurjem, ki je šlo večera preko severne strani mesta, je strela udarila v kopalnice DiVERSEY, v katerem je bilo na stotine oseb. Deset oseb je bilo ozganih in hudo pretresenih. Med isto nevihtjo je strela udarila v zvonik katoliške cerkve St. Ite v ulici Catalpa in Broadway in ga deloma podrla. Škode je \$2000.

valci. Slednje je koncesija italijanskim fašistom in nemškimi nacijskim, ki so potegnili bojne ladje iz španskih voda.

OHLJSKE OBLASTI TERORIZIRANO STAVKARJE

Vsa nasilja hočejo naprati stavkarjem

ZAVAJALNA PROPAGANDA MOGOTCEV

Youngstown, O. — (FP) — Veleporota je obožila dvesto stavkarjev in unijskih uradnikov z namenom, da očrni delavsko gibanje. Unioniste je obožila nasilnih činov, ki so jih provocirali državni miličniki, šerifski deputiji in kompanijski pobojniki. Obtožbe se nanašajo na dogodke 10. junija, ko je policijski avto zavozil med pikete, da provocira bitko in na spopad na 19. junija, ko so deputiji in pobojniki streljali na stavkarje, na njihove žene in otroke. Dva stavkarja sta bila ubita v tem spopadu in 27 drugih ranjenih.

Ako bodo stavkolske oblasti uspele v svoji gonji, bo še več unionistov obtoženih odgovornosti za nasilja, katere so izvajali kompanijski pobojniki in policija. Delavci, ki so se dosti žrtvovali v tej stavki, bodo morali napeti vse sile, da zaščitijo svoja življenja.

Governor Martin L. Davey je poslal državne miličnike v stavkovna okrožja in upanju, da bo s tem povečal svoj politični vpliv. Ti zdaj opravljajo stavkolsko službo in pomagajo jeklarskim kompanijam pri razbijanju stavke. Tudi drugi oblasti, ki radi naglašajo, da so delavski prijatelji, sodelujejo z onimi, ki hočejo omrežiti aktivne unioniste.

Lee Pressman, odvetnik jeklarskih stavkarjev, je dejal, da stanje brutalnega terorizma prevladuje v Ohio. Republic Steel Corp. dnevno naznanja, da je produkcija v njenih tovarnah dosegla normalno točko, dočim je B. J. Damich, direktor organizatoričnega odbora CIO, izjavil, da se je poskus obnovitve obrata izjavil na vsej črti. Kadar bo ljudstvo spoznalo, da so samo delovodje in uradniki v tovarnah, tedaj bo zahtevalo odpoklice državnih miličnikov iz stavkovnih središč.

Jeklarski magnetje trošijo velike vsote za zavajalno propagando v časopisju. Cilj je prezoren. Ustvariti hočejo konfuzijo med ljudmi, da ne bi razumeli unijškega boja, medtem ko se magnetje trudijo, da omrežijo čim večje število voditeljev stavke jeklarskih delavcev.

Sovjeti ustrelili dva zaradi posilstva

Moskva, 12. jul. — Dva moža v Leningradu sta bila v soboto ustreljena, ker sta posilila dve mladi deklici.

Boj proti konkordatu v Jugoslaviji

Vlada hoče enake pravice za vse vere

Belgrad, 12. jul. — Dr. Milan Stojadinovič, predsednik jugoslovanske vlade, je priporočil odseku akupščine, ki se bavi s konkordatom (pogodbo) z Vatikanom, da je treba prvotni konkordat revidirati, tako da bodo vse vere v Jugoslaviji (pravoslavna, muslimanska, protestantske, judovska in katoliška) imele enake pravice. Prvotni načrt konkordata daje katoliški cerkvi precej privilegijev, ki jih nimajo druge cerkve. Stojadinovič želi, da verske razlike ne bodo več podlaga za kakšen politični separatizem in da se politika popolnoma izključi iz vsake cerkve. Duhovniki ne smejo pripadati nobeni politični stranki.

Belgrad, 12. jul. — Zadnje dni je bila v narodni skupščini ostra debata glede zahteve notranjega ministra dr. Koroseca, da se poveča oblast policije z ozirom na politično obtožence. Poslanec Vojaslav Došen je zelo kritiziral Korosečev zahtevo in je rekel, da ima policija že zdaj preveč moči, ker barbarsko muči politične osumljence, ne da bi imela dokaze o njihovi krivdi.

Zenitveni zakon pogleda poroke v Indiano

Chicago, 12. jul. — Novi illinoiski zenitveni zakon, ki določa zdravniško preiskavo za ženina in nevesto, ima za posledico, da je zenitveni urad v Chicagu zdaj prazen, alean naval na slične urade pa je na drugi strani meje v sosednji državi Indiani, ki še nima takega zakona. Do čim je bilo zadnje dni junija v Chicagu čez tisoč prošenj dnevoja za ženitveno dovoljenje, je bilo prvih 10 dni julija samo 45 prošenj, medtem pa je bilo v Crown Pointu, kjer je najbližji ženitveni urad v Indiani, izdanih na stotine ženitvenih licenc samo Cikažanom. Cikaški listi poročajo, da zdravniki v Chicagu računajo \$5 za preiskavo ženina in neveste. To pomeni, da je novi zakon prinesel novo raketištvo!

Drhal navalila na urad unije

Ironwood, Mich. — Oborožena drhal je vdrla v tukajšnji urad unije šumskih delavcev, ki vodi stavko proti lesnim kompanijam. Razbila je pohištvo in šipe v oknih ter pretepla stavkarje, ki so bili v uradu. Norman Harris, organizator CIO, ki je prišel sem iz West Virginije, da organizira rudarje, ki delajo v železnih rudnikih, je bil ugrabljen in odveden neznanokam. Okrajne oblasti, ki podporajo lesne družbe v stavki, še niso aretirale člane drhali, dasi jih poznajo.

Arabci snujejo odpor proti razdelitvi Palestine

Jeruzalem, 12. jul. — Arabski obrambni svet je večer izdal manifest, v katerem poziva vse arabski svet proti načrtu angleške komisije za razdelitev Palestine na tri kose. Arabci v Transjordaniji in Iraku se oglašajo proti temu načrtu.

Krvavi izgredi v Siriji; šest ubitih

Jeruzalem, 12. jul. — V distriktu Jezireh v Siriji so bili v petek veliki izgredi med nacionalisti in vojaštvom. Vojaške čete so streljale na izgrednike in od šest do 20 oseb je bilo ubitih in mnogo več ranjenih. Nacionalisti v Jezirehu zahtevajo neodvisnost od republike Sirije, katero je zajamčila Francija.

JEKLARSKA DRUŽBA ZANIKA SKLENITEV PREMIRJA

Governer ponovno odklonil vojaško pomoč

STAVKOVNI IZGREDI V OHIU

Chicago, 12. jul. — Youngstown Sheet & Tube Co. je zaničala sklenitev premirja z jeklarsko unijo CIO, obenem pa je naznanila obnovo obrata v svojih tovarnah v East Chicagu, Ind. Izjava o sklenitvi premirja je objavil M. C. Townsend, gouverner Indiane, po konferenci z V. A. Bittnerjem, direktorjem organizatoričnega odbora CIO, v Indianapolisu. Po tem naznanilo je Bittner odpotoval v Chicagu in izjavil, da bo takoj odpoklicil pikete, ki oblegajo tovarne te kompanije. Dejal je, da je premirje velika smaga CIO.

J. C. Argetainger, podpredsednik Youngstown Sheet & Tube Co., je nato poslal telegram governerju Townsendu, v katerem ga je pozval, naj popravi svoje naznanilo glede sklenitve premirja, ki je napravilo napačen vtis. Argetainger je pojasnil, da je pred desetimi dnevi poslal zaupno poročilo governerju, v katerem je pojasnil stališče družbe, v poročilu je bilo rečeno, da je kompanija pripravljena pogajati se z reprezentanti katerekoli delavske grupe, toda omenjen ni bil odbor CIO, niti Zveza šezdesetih in jeklarskih delavcev, ki je v članjena v CIO.

Governer vstaja pri svoji trditvi kljub zanikanju s strani družbe glede sklenitve dogovora. Dejal je, da ga je kompanija zagotovila, da se bo pogajala z reprezentanti jeklarske unije. Premirje naj bi bilo v veljavi toliko časa, da vladno delavsko razsodišče poda svoj odlok v zadevi Inland Steel Co., ki je obtožena kršenja Wagnerjevega zakona. Od tega odloka zavisi konec kontroverze med jeklarskimi magnati in unijo.

Youngstown Sheet & Tube Co. je sinoči naznanila, da je governer ponovno odbil njen apel, naj pošlje državne miličnike v East Chicagu, da zaščitijo delavce, ki se hočejo vrniti na delo. Apel družbe je podprl tudi Andrew Rooney, šupan v East Chicagu. Obrat bo kljub temu obnovila in sama ščitila "lojalne" delavce.

Massillon, O., 12. jul. — Ena oseba je bila ubita in veliko število ranjenih v krvavi bitki med stavkarji in stavkozalci pred tovarno Republic Steel Corp. Šest oseb je dobilo nevarne poškodbe in bile so odpeljane v bolnišnico. Ena izmed teh bo najbrž podlegla poškodbam.

Bitka se je pričela, ko so stavkozalci skušali prodreti skozi vrste piketov. Mestne avtoritete so takoj poslale policijske čete na pozorišče bitke, da razpršijo pikete. Državna milica, ki je zadnji petek odšla iz tega mesta, je bila pozvana nazaj, ker je nevarnost, da se bodo izgredi ponovili.

Delegacija relignih delavcev izgnana iz urada WPA

Washington, D. C. — Policija je vrgla delegacijo relignih delavcev iz Philadelphije, ki je prišla sem, da protestira proti redukcijam, iz glavnega stana WPA. Trideset moških in žensk je okupiralo urad in izjavili so, da se ne bodo umaknili, dokler ne bodo predložili svojih pritožb H. L. Hopkinsu, načelniku federalne religne administracije. Štirje člani delegacije so dobili manjše praske, ko so se upirali policiji.

Tedenski odmevi

Anton Garden

Nauki jeklarske stavke

Hujskajoči histerični kampanji velebl...

To je smisel Greenove jančarske izjave...

Enake nezmislivosti, podle laži in hujka...

Pomislite: John L. Lewis je v vsem vs...

Kljub temu oportunistu, za katerega...

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 13. julija 1917.)

Domače vesti. V Clevelandu se je začela...

Mary Weston Vorise, ameriška...

rčan in velja tudi za nas. Kar da...

V Clevelandu sva prevzela nehyaležno...

Tale "kokošja vojna" v Prosveti je...

Kar se tiče sugestije, da bi povabili...

Br. Barbič je zadnje sredo pisal: "Jontez...

Če so ženske v splošnem tudi drugod...

Ivan Jontez, 53.

Novice iz Biwabika

Biwabik, Minn.—Dne 6. julija je tukaj...

Frank Karish, 211.

Glasovi iz naselbin

O tem in onem

Cleveland, Ohio.—Ko čitamo koristno literaturo, poslušamo...

Na pikniku Cankarjeve ustanove sem poslušal govor Etbina...

Ko sem poslušal ta govor, sem si mislil: Kristan je umetnik, ki...

Governer je prejel apel šerifa v Youngstownu...

Governer Davey je pa pritrtil temu stališču šerifa...

To je ponoven dokaz tiste gnusne ameriške...

Politična oblast je demokratična, izvira od...

To je bilo že sto in tisočkrat demonstrirano. Dvesto...

In oni, ki pojdejo z delavci in ostanejo z...

zanimanja za našo bodočnost. Naša...

V Clevelandu imamo glasbene-ga umetnika, ki je počel to...

Mladinski pevski zbori se pripravljajo na...

Ako bomo šli vsi na delo in ne zanemarjamo...

Na obisku Clevelanda Windsor Heights, W. Va.—Z...

Hribarjevi so ostali pri M. Paiku, mi smo odšli...

Ko smo lani začeli graditi podlago za Cankarjev...

Philip Murray, načelnik organizatoričnega...

čenja. Takoj nas zagotovijo, da smo...

In potem smo pričeli oblake. Najprej...

Zjutraj izvem: ta pa ta tejače, ker je...

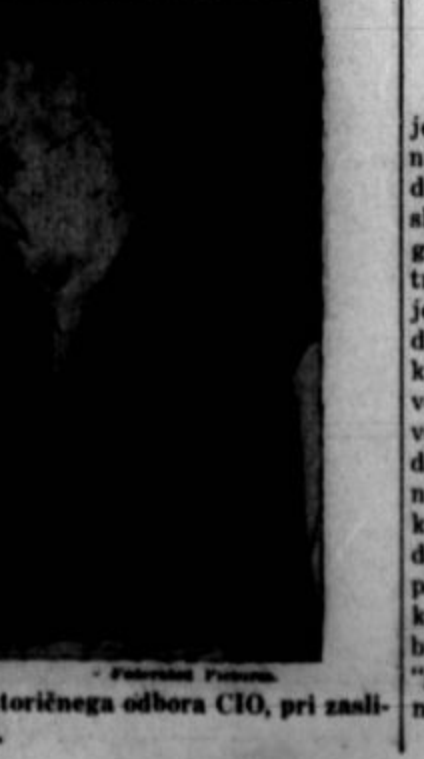
Poslovlili smo se v največjem zadovoljstvu...

Cleveland od tedna do tedna

Pikniku Cankarjeve ustanove vrenemski bogovi...

Na praznik Četrtega julija, v ponedeljek...

Ko smo lani začeli graditi podlago za Cankarjev...

Philip Murray, načelnik organizatoričnega...

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKEGA...

Subscription rates for the United States...

Advertiser rates on agreement...

Detam v olopažu, na primer (May 21, 1917)...

"Law and Order"

"Zakon in red sta v odnosu do človeških...

Kaj je governer mislil s temi lepo donečimi...

Governer je prejel apel šerifa v Youngstownu...

Governer Davey je pa pritrtil temu stališču...

To je ponoven dokaz tiste gnusne ameriške...

Politična oblast je demokratična, izvira od...

To je bilo že sto in tisočkrat demonstrirano. Dvesto...

In oni, ki pojdejo z delavci in ostanejo z...

borbi proti našim sovražnikom med žuželkami

nam žuželke vodijo boj proti človeštvu. Uničevalno, stavišajo v našo zdravje in stalno nadevajo svojo nadvlado, ako borimo proti njim.

Relifni delavci so obhodili 3.000.000 akrov gozdovja v New Englandu, da uničijo zimske preje rjavorepatega molja, ki pušča jablane in črešnje.

Bombažne pokrajine Arizone in Floride uživajo korist kampanje proti hrošču "thurberia weevil" in rožnatemu črvu "boll-worm". V severnovzhodnih državah in onih okoli Velikih jezer delavci WPA ogledujejo 32.000 akrov koruzne zemlje, da se natančno prouči razširjanje evropskega žitnega hrošča. V West Virginiji pa se vrši projekt za odpravo cedrovih škik, iz katerih se razvija rjava goba, ki prinaša veliko škodo jablanam.

Od morja do morja se relifni delavci borijo proti črni rji, rji belih jelk in drugim sličnim rastlinskim boleznim. Obhodili so več kot 4.000.000 akrov z jelkami pokritih hribov v vseh 48 državah, da najdejo in uničijo parazite borovih dreves.

Metulj "coddling moth", zelna uš in pajk, skorjasti kucec in rosa na mladikah so tudi predmet borbe s skladi in delavci WPA.

Boriti se proti vsem tem sovražnikom v kraljestvu žuželk stane mnogo, ali ne boriti se bi stalo še več.

Sprememba imena

Ni zakona, ki bi komu prepovedal, da si izpremeni svoje ime. Ali čim si je kdo izbral novo ime, naj ostane pri istem in naj ga vedno enako piše. Razne sitnosti utegnejo nastati, ako je kdo znan pod različnimi imeni, pa tudi če svoje ime na razne načine zapisuje. Ravno tako važno je, da se člani iste družine enkrat za vselej dogovorijo glede skupnega pravopisa za svoje ime.

Ako ni kakega goljufivega namena za tem, si vsakdo lahko spremeni svoje prvo ime in svoj priimek. Pri priseljencih se to pogostoma godi, zlasti ako najdejo, da Amerikanci ne znajo kako izgovarjati njihovo ime. Tako "amerikaniziranje" imen se je vršilo že od časov prvih naseljencev v Ameriki. Nemški Mueller, švedski Moller, češki Mlinar je postal Miller. Francosko ime Boncoeur se je spremenilo v Banker, Italijan Vaccarelli je postal Kelly, Pfoersching je postal Pershing, Mosenson je postal Moss in Kovar, Kovač ali Kuznjecov so postali Smith.

Važno je zapomniti si, da si inozemec more zakonito spremeniti svoje ime oziroma pisavo svojega imena le enkrat, namreč kadar se naturalizira in je v svoji prošnji za državljanstvo izjavil, da želi postati ameriški državljan pod tem ali onim imenom. Ako si državljan hoče legalno spremeniti svoje ime, more

Joe Louis, boksarski prvak.

to storiti le vsled primerne postopanja pred državnim sodiščem, kjer je treba dokazati, da se sprememba zahteva radi tehtnega vzroka in ne radi kakega zatajevanja svoje identitete. Postopanje je precej komplicirano in stane precej.

Dočim inozemec ni primoran obdržati svojega starega imena, utegne priti v škrpice z državnimi zakoni in pravili, ako se ne drži istga imena, ki si ga je izbral. Na primer, v nekaterih državah je po zakonu prepovedano iskati si delo pod krivim imenom. Lastnik podjetja mora po pravilu voditi svoj posel le pod svojim pravim imenom. V nekaterih državah zakon zahteva, da se gosti hotela morajo registrirati pod svojim pravim imenom.

Države, ki so uvedle starostno pokojnino, zahtevajo rojstno spričevalo. Stvar utegne biti zmedena, ako je kdo rabil razna imena ali jih pisal na bogve koliko različnih načinov.

Kri zoper smrt

Način, da se oslabei ali bolni ljudje okrepijo in ozdravijo s prenosom zdrave krvi, so uporabljali zelo pogostoma že v starem veku, čeprav seveda z zelo različnim uspehom, ker so jemali poljubno človeško ali živalsko kri. Prenos živalske krvi so pozneje opustili iz zelo nenavadnega razloga: bali so se namreč, da bi z živalsko krvjo prošle v človeka tudi živalske lastnosti. A tudi pri uporabi človeške krvi je bila ta metoda za paciente zelo nevarna. Še okrog l. 1870. nam kažejo statistike, da se je 50 odstotkov krvnih prenosov končalo s smrtjo. To je tudi umljivo, saj ljudje tedaj niso imeli še nobenega pojma o tako zvanih "krvnih skupinah." Šele moderni znanosti je uspelo nevarnost krvnega prenosa tako zmanjšati, da daje ta način danes uspeh v več nego 99 primerih.

Če hočemo dobro razumeti to izredno izboljšanje v metodah krvnega prenosa, se moramo malo pobliže pobaviti z omenjenimi krvnimi skupinami. Kri sestoji, kakor znano, iz krvne tekočine in iz krvnih teles, ki so v njej enakomerno porazdeljena. Če spravimo kri dveh ljudi skupaj, se v mnogih primerih dogodi, da se krvna telesa sklejijo, v drugih primerih pa ne. To dejstvo je v prejšnjih časih veljalo življenje neštetiim ljudem, ker so se krvna telesa pač pogostoma združila v kepe in to je vodilo vedno do smrti. Vzrok za to je v različnosti krvnih skupin, ki je nekoč niso poznali. Šele moderna znanost je odkrila, da vsebuje krvna telesa ali pa ne vsebuje dveh snovi, po katerih je mogoče vse ljudi deliti v štiri razrede, v naš imenovane krvne skupine. Te skupine imenujemo AB, A, B in O. Skupina AB vsebuje v svojih krvnih telesih snovi A in B, skupina A samo snov A, skupina B samo snov B, skupina O pa nobene teh snovi. Ti snovi ne povzročata pri krvnih prenosih sami na sebi še nobene kvare, kri se skepi le tedaj, če pridejo krvna telesa v zvezo z določenimi snovmi krvne tekočine, tako zvanima aglu-

tinoma. Ta aglutinina sta anti-A, to je snov, ki povzroči v zvezi s snovjo A sklejjenje, in anti-B. Samo ob sebi je umevno, da človek iz skupine A v svoji krvni tekočini nima snovi anti-A, kajti drugače bi se skvarila njegova lastna kri. Podobno je pri ostalih krvnih skupinah. Če spravimo kri skupine A s krvjo skupine B skupaj, tedaj se srečata snovi A in anti-A in to pomeni pri krvnem prenosu katastrofo. Krv skupine A ne smemo torej nikoli vepiti v kri ljudi iz skupine B in narobe. Iz vsega tega je jasno, da prenos krvi med ljudmi enake krvne skupine ne more povzročati škode.

Z naraščajočo sigurnostjo pri določanju krvnih skupin se je v zadnjih časih tudi zelo razširila uporabnost krvnih prenosov. Te operacije dandanes ne rabijo le samo za nadomeščanje krvi v primerih velikih krvnih izgub in za spodbujanje organov, ki kri izdelujejo, temveč koristijo tudi v primerih, da obstoje kakšne motnje glede sposobnosti krvi, da se seširi, in v primerih bolne propustljivosti krvi. Končno nam pomagajo tudi v primerih zastrupitve z ogljikovim oksidom, zastrupitve krvi, legarja in kot priprava ali naknadna obravnavna operacij.

Za voljo pogoste uporabe krvnih prenosov se je v zadnjih letih povečala tudi potreba po ljudeh, ki bi dajali svojo kri na razpolago za takšne prenose. Do takšnih "darovalcev krvi" postavljajo vsakovrstne zahteve: ni odločilno samo to, da pripadajo primerni krvni skupini, temveč morajo imeti tudi popolnoma zdravo kri (saj bi se drugače prenašale s krvjo tudi bolezni), dalje se smejo za odjem krvi javljati le v določenih presledkih. V nekaterih deželah so v zadnjih časih osnovali posebne organizacije darovalcev krvi, ki skrbijo za to, da so v nujnih primerih vedno sposobni darovalci na razpolago. Ti organizirani darovalci dajejo svojo kri za določeno odškodnino in imajo poljsobne izkaznice, iz katerih je razvidno, v katero krvno skupino spadajo, da-li so pod zdravniškim nadzorstvom in kdaj so jim zadnjič odvzeli kri. Značilno za primitivnost naših razmer je to, da se takšne organizacije pri nas še ustvarjajo, da se potegujejo bolj od primera do primera za pokle darovalcev ljudi, ki so drugače nezaposleni in slabo hranjeni, da jih temu primerno tudi "plačujejo" in jim ne priznavajo niti najosnovnejših ugodnosti, ki bi jih morali imeti, da bi lahko s potrebnim zdravjem in močjo vrátili svojo službo v korist bolnim ljudem.

Znano je, da se za raziskovanje krvnih skupin ne zanima samo medicina, temveč tudi pravna znanost. Tako je mogoče danes na podlagi krvnih preiskav v mnogih primerih s popolno sigurnostjo določiti vprašanje očetovstva. Tudi zločine je mogoče na ta način v mnogih primerih pojasniti, posebno če gre za to, da bi se storilec ugotovil na podlagi krvavih madežev.

Nad vse važno je v tem pogledu ugotovitev, da spada krvna skupina kakšnega človeka med njegove dedne in nespremenljive lastnosti. Sprva so o tem dvomili, toda obsežne raziskave in poskusi so pokazali, da se krv-

Tom Girdler (levo), predsednik Republic Steel Corp. in D. G. Gilles, podpredsednik te korporacije.

na skupina podeduje natančno po Mendelovih zakonih.

Poseben pomen je dobila znanost o krvnih skupinah v zadnjih časih tudi z ozirom na vprašanje plemenske pripadnosti. Raziskave so namreč pokazale, da je odstopke pripadnosti k eni izmed četvorice krvnih skupin pri posameznih narodih različne. Tako pripada v severni in srednji Evropi pretežno del ljudi skupini A, proti jugu in vzhodu pa prevladuje skupina B. Tudi sosedni ali plemensko sorodni narodi se glede te pripadnosti razlikujejo. Tako je postalo uveljavljeno vprašanje krvnih skupin važno področje ne samo za medicinsko in pravno znanost, temveč tudi za druge stroke znanstvenega raziskovanja. E. š.

ANEKDATE

Umetniška
K Bodanzkemu, slavnemu dirigentu newyorške opere Metropolitan, je prišel nekoč "kralj jazz" Paul Whiteman in dejal: "Spoštovani mojster, plačam vam 25.000 dolarjev, ako me naučite 'klasičnega diriganja'!" "Koliko zaslužite na leto, mister Whiteman?" je vprašal Bodanzky.

Italijanske vojne vdove, katerih moške so padli v Abesiniji, kinčajo fašistično orožje.

ISADORE COHEN

hvaležni in tužni otroci Benson Cowan, Sanwyck Cain, Jackson Juesne, Maxwell Kone, Davison Connel

Različni napis pravopisa utegne vzbujati vsake vrste sumničenja, kakor je razvidno iz izjave nekega voditelja velike ameriške knjižnice, ki se pritožuje o načinu, kako klienti knjižnice vpisujejo svoje ime. Ime v šoli, v mestnem direktoriju (almanahu), ime rabljeno v šoli itd. utegne biti popolnoma različno, sin piše svoje ime drugače kot oče, drugače kot drugi brat itd. On poudarja zmešnjave, ki nastanejo vsled neprestanega spreminjanja pisave in kako to vzbuja sum, da si kdo želi prikriti svojo identiteto. Na vse zadnje za vsakim imenom nekaj tiči: človek je postal znan pod tem imenom; ako je bil pošten, je pridobil kredit s tem imenom; pod tem imenom se lahko zanaša na svoje reference; njegovi otroci so znani pod istim imenom. Ako jim prvotno ime ni všeč, naj se vsaj vsa družina enkrat za vselej dogovori, kako naj se njihovo ime piše in izgovarja.

David Lasser (desno), predsednik Delavske zveze, organizacije brezposelnih in Herbert Benjamin, tajnik-blagajnik.

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo sorodnikom, znancom in prijateljem tužno vest, da je po dolgi in mučni bolezni za rakom, preminul moj ljubljeni soprog, oče in brat

FRANK ZUGMEISTER

Umrli je 19. junija 1937. Rojen je bil 7. avgusta 1881 v vasi Kohle na Štajerskem. V Ameriko je prišel leta 1907 v Pennsylvania in ad tam se je preselil z družino leta 1916 v Nokomis, Ill., kjer je preživel z družino svojih zadnjih 21 let. Pogreb se je vršil 21. junija 1937 po civilnem obredu na Nokomis pokopališču. Prav lepo se zahvalimo članstvu društva št. 209 SNPJ, katerega je bil član 28 let in tudi večletni tajnik, za pomoč in vrnec. Bil je tudi član Workman & Sick Benefit Society društva št. 323. Lepa hvala preds. št. 209 SNPJ br. John Debelaku za govor ob odprtem grobu in isto tako tudi lepa hvala društvu št. 170 SNPJ in vsem društvom skupaj za darovane vence. Še hvala tudi Auxiliary of P. M. of America, ko so mo zapeli v zadnji pozdrav. Nadalje lepa hvala mrs. R. in družini Muren in mrs. C. Davidson ko so prišli iz Kansasa k pogrebu. Nadalje srčna hvala A. Stollkovi družini in bratu in sosedom, ki so nam pomagali ob čam smrti dragega soproga in očeta. Najlepša hvala vsem, ki ste nam karkoli dobrega napravili in nas tolažili v uri žalosti, lepa hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za darovane krasne vence in cvetice, vsem, ki ste se udeležili pogreba in vsem, ki ste dali avtomobile na razpolago in vozili brezplačno pri pogrebu. Še enkrat najlepša hvala vsem in za vse. Tehi, dragi soprog, oče in brat, pa želimo, počiva v miru in lahka naj Ti bude ameriška zemlja; ostanec nam v trajnem spominu do konca življenja našega.—Zaljubljeni ostali: Cecilija Zugmeister, sopraga; Frank, Louis in Albert, sinovi; Louis in Joseph, brata; Cecilija, Teresija in Mary, sestere; Anton, Joseph in Louis, bratranci in še več drugih sorodnikov. Nokomis, Ill.

predsednik Roosevelt stiska roko belgijskega premierja Paula Lacombea, ki je prišel v Washington na razgovor glede skleptovske pogodbe med Ameriko in Belgijo.

